

Kol Jákov

AZ ORTHODOXIA HÍREI

קול יעקב

ל' סיון התשפ"ב – 2022. június 29.

Kiadja: Magyarországi Autonóm Orthodox Izraelita Hitközség

2. évfolyam 44. szám

Hetizakasz

KORÁCH

פרשת קרח
הפטרה: ויאמר שמואל

„És szólt az Örök-
kévaló Áronhoz: Én
pedig, íme adtam
neked ajándékaim
őrizetét; Izrael fiaiak
minden szentségei
szerint neked adtam
azokat fölkenetési
ajándékul és fiadnak,
örök törvényképen.”

Július 1.

הדלקת הנרות: 20:26

Július 2.

מעריב במוצאי ש"ק:
21:46

מולד חודש תמוז ביום ד'
06:48 3/18

Nyolc tanács eljegyzéshez és házassághoz

Ráv Chájim Pinchasz Scheinberg ל"צו a 21. század egyik meghatározó *poszek*-je volt, aki a lengyelországi Mirrer Jesivában tanult, majd 1935-ben a Williamsburg-i ישיבת חפץ חיים-ի *másgiachja* lett, aztán húsz évvel később a Szentföldre költözött, ahol megalapította a ישיבת תורה אור-t. A tíz évvel ezelőtt, 101 éves korában elhunyt Tóra-nagyság bölcsessége örök érvényű, melyből a házasság előtt állók is meríthetnek tanácsokat; – ezeket most nyolc pontban Yair Hoffman rabbi gyűjtötte össze Ráv Shmuel Assayag *A Gadol in Our Midst* című könyvéből.

Egy kevésbé fiatal hajdon számára a legjobb tanács, hogy adjon cedákát, mint ahogy a Vilnai Gáon is írja: „Nincs még egy dolog a földön, mely jobban segítene, mint a cedáká.”

Az elmúlt generációban egyre többször fordult elő, hogy leendő párok szülei a gyermekeik nevével intéznek kérdést a rabbijukhoz, hogy összeillenek-e. Azonban ezt a gyakorlatot nem szabad folytatni, mert nagyanyáink és nagyapáink sem csináltak ilyet.

A legjobb nap az eljegyzéshez a hét azon napja, amikor az, a vőlegénynek a legkevesebb *torah*-t okozza.

A sádchent az eljegyzés után rögtön ki kell fizetni.

Az eljegyzési szerződést inkább az esküvőkor írják alá, ne a *ווארט*-nál.

Az eljegyzési időszak a lehető legrövidebb legyen.

Ha egy jegyespár választhat, hogy *ראש השנה* előtt vagy után házasodik meg, akkor mindenképpen az újév előtti időszakot válassza.

Ahhoz, hogy egy friss házaspár kiérdekelje a *שלום ביה*-t, a férjnek mindig egy igazi *מענטש*-ként kell viselkednie, aki rendszeresen gondol a feleségére, felhívja, hogy érdeklődjön a hogylétéről, s apró ajándékokkal kedveskedik neki.

Kívánjuk, hogy minden Olvasónk mihamarabb megtalálja párját, akivel igazi zsidó otthont építhet fel.

English Corner – Parashat Korach

In parashat Korach we learn of the evils of machines, arguments and disputes. Korach initiated a popular movement for the reallocation of spiritual privileges and responsibilities. In this, we see the archetypal example of undesirable disputes.

The Mishnah in Pirkei Avos. “Any machlokes (dispute) which is for the sake of Heaven will endure, whereas a machlokes which isn't for the sake of Heaven will not endure. Which is a machlokes that is for the sake of Heaven?

That of Hillel and Shammai. Which isn't for the sake of Heaven?

The machlokes of Korach and his followers. “In a genuine, machlokes for

the sake of Heaven both sides are true. Of course, for the purpose of uniformity in halachah, we will have to choose one opinion. This will generally be based on selecting the opinion which appears to us to have a slight edge.”

The Malbim explains that in any machlokes which isn't for the sake of Heaven the participants are motivated by personal interests and desires rather than by a desire for the truth.

And Korach took [...]” Rashi explains that Korach “took” himself apart from the others. He was following his own desires, involved with his own ego. Such the nature of everyone in his camp.

It was clearly manifested in their will-

ingness to proceed with Moshe Rabbeinu test. They would all present incense, and only one person could emerge alive. Each was willing to sacrifice the lives of the others for each was following his separation interests. In the end, this was their downfall.

They achieved the maximum separation from the nation – being swallowed up into the ground. Parashat Korach stands as a testimony to the fatal evils of unfounded disputes. Today thousands of years after the halachah was ruled in favour of Hillel, we still diligently study the words of Shammai. “For they are both the words of the Living God.” (*Eruvin*)

Shabbat Shalom, Sharon Paskesz

Korách (4Mózes 16:1-18:32.)

„Hallotta Mózes és leborult arcára.” (4Mózes 16:4.) – Miért borult arcra Mózes? Úgy áll a Talmudban (*Maéd kotn traktátus* 17. lap), hogy minden hely, hová bölcsek – *chász vösolem* – haragos szemmel tekintenek, ott halál vagy pusztulás lesz. Majse Rábénu abban bízott, hogy a zsidók megbánják tettüket és jó útra térnek. Ezért nem akarta megbüntetni, elpusztítani őket, éppen ezért arcra borult, hogy ne kelljen rájuk pillantania, életben maradjon és *tsuvát* csinálhassanak (*Tíferesz Fajneszn*).

„Kevés-e, hogy felhoztál bennünket egy tejjel-mézzel folyó országból, hogy megölj bennünket a pusztában, hogy még úrnak is fölveted magadat fölöttünk?” (4Mózes 16:13.) – Hogy miért csak Doszon

és Ávirám mondták ezt, és nem Kajrách? Kajrách ugyanis Lévi törzsből való volt, őrájuk pedig nem vonatkozott a végzés, hogy a sivatagban kell elpusztulniuk, – „hogy megölj bennünket a pusztában”. Ezért ezzel Kajrách nem vádolhatta Mózeset, nem így Doszon és Ávirám, akik Reuvén törzsből valók voltak (*Ködüsesz Lévi*).

„Nem is tejjel-mézzel folyó országra vittél bennünket, hogy adtál volna nekünk mező- és szőlő birtokot; vajon ama férfiak szeméit akarod-e kiszúrni? Nem megyünk föl!” (4Mózes 16:14.) – Az emberek látták Mózes arcán az Örökkévaló fényét így tudhatták, hogy a Teremtő emelte őt föl, és tette a gyülekezet vezetőjének. Hogy kérdezhették hát azt: „[...] miért

emelkedtek hát az Örökkévaló gyülekezete fölé?” (uo. 16:3.)

Mózes egy kendőt viselt az arcán, hogy elrejtse az Teremtő fényét, hogy az emberek ne lássák, ne tapasztalják óriási nagyságát, ezért tudták ellene szítani a gyülekezetet. Ez az, amit mondtak, Doszon és Ávirám: „[...] a férfiak szeméit akarod-e kiszúrni?” Ha le is veszed a kendőt arcodról, és a fény kiszúrja szemünket, ez sem érdekel. Úgy, ahogy a Talmud írja (*Éruvin traktátus* 19. lap): „A gonoszok még a gehenem kapujában sem csinálnak *tsuvát*” – még ott sem térnek meg. Mikor a teljes igazságot látják, még akkor sem „csinálnak *tsuvát*” – fordulnak vissza (a *Szfász Emesz* nevében).

Gut sábesz, Paskesz Zev

Guttman József: Messiási Idők... (1933-as tárca a Zsidó Ujságból) 1. rész

Rekkenő hőségben, ringó aranykalászkok között robog a vonatunk Bodroglak dűsan termő rónáin. A gyors sebességgel száguldó vonat által keletkezett szél mozgásba hozza a sínek mentán fáradtan és erőtellenül álló fákat, amit azok sűrű hajlongásokkal köszönnek meg a tova suhanó vonatnak. A fülkében elviselhetetlen a hőség, az utasok álmosan, szinte aléltan dőlnek le az ülés támlájára, hogy a vonat zakatoló zenéje mellett édes álomba merüljenek.

A pihenés nem sokáig tart, a vonat erős zökkenéssel megállt egy állomáson, hol lármás gyermekcsapat száll fel és élénk lelkesedéssel rohan be a fülkénkbe. Apró útitársaink 8-12 éves iskolás gyermekek, leányok és fiúk vegyesen, egy ruszinszkói héber iskola növendékei, kik tanítójukkal kirándulásról jövet hazafelé igyekeznek.

Alig helyezkednek el, élénk diskurzus kezdődik a héber nyelv, előttünk szinte idegenül hangzó új dialektusában és hiába igyekszik egy chószi kinézésű útitársam velük jiddisük társalogni, a világot sem beszélnek csak héberül... Útitársam azonban nem tágít és egyik nagyobb fiút, akin látni, hogy nem visel ciceszt megszólít héberül: „Jes loch árbá kanfajsz?” (Van ciceszed?)

Amit árbá kanfajsznak, vagyis négy saroknak is szokás hívni.) A fiú csöppet sem jön zavarba és ravaszul mosolyogva válaszol: „L'hoórec jes loh árbá kanfajsz” – a földnek van négy sarka, de nekem nincs.

– „Hát ezt honnan tudod?” Kérdezi a chószi.

– „A reggeli imánál mondják: »Vaha viénu lesolajm méárbá kanfajsz hoórec« – és hozz bennünket össze békességben a föld négy sarkáról!”

– „Na lám – mondá a chószi – éppen mikor ezt mondjuk, előírás szerint kezünkbe vesszük a ciceszt és kérjük a Mindenhatót, hogy a cicesz parancsolata teljesítésének érdekében küldje el hozzánk a Messiást, aki vezessen el bennünket Erec Jiszroélba... De ha nem hordasz ciceszt, akkor nincs érdemed.”

– „Oh a Messiás... aki számárháton fog jönni, már mi nem várjuk, nekünk már régen megjött. Ha-ha-ha.”

És erre a többi gyermekek is kacagtak, de legjobban röhögött a tanító, aki fedetlen fővel ülve, borotvált képű arcán nagyon is meglátszott, hogy – enyhén szólva – eszik ő diót még Hajsánó rabbó előtt is...

– „Ti nagyon tévedtek – veté közbe a chószi – csak a számár érkezett meg...”

– „A számár, a számár, ha-ha-ha – énekelték kórusban a fiúk – mesélje

el tanító úr nekünk a Messiás és a számárról szóló mesét, melyet már egyszer elmesélt.”

A tanító nem hagyta magát sokat kéretni, sőt, örömmel intette őket csendre és elkezdett mesélni:

– „Egyszer volt egy király, akinek hatalmas birodalma és jószágain kívül egy nagyon szép paripa volt a kedvence. Ezen a paripán végezte napközi sétalovaglásait és ennek a paripának külön rendezett be egy pompás istállót, és gondozására külön lovászt tartott. Az istállóban helyezték el a királynő kedvencét, egy szamarat is. A számárnak persze szerény igényeihez képest, nem kedveskedtek annyira, mint a lónak és ezért a ló büszkélkedni kezdett és büszkeségének többször kifejezést is adott istállótársával szemben. »Látod – szólt a számárhoz – én vagyok itt az úr, engem kényeztetnek és becéznek, mindenki kedvemben jár, holott veled alig törődik valaki.« »Várj, csak várj – válaszolta a számár, amikor a Messiás rajtam fog megérkezni, akkor az enyém lesz a dicsőség...« »Oh, te csacsi füles – veté közbe a ló – ha csak te egyedül lennél a világon. De hát sok számár van a világon és minden számár várja a Messiást...«

Nagy hahotázás következett, a gyermekek, akik megértették a mesét, mind a chószi néztek, kíváncsian lesve a mese hatását.

R. Akive Pupe tanulságai

Bölcsseink szerint „שיחת תלמידי” „שחכמים צריכה לימוד” az írástudók profán beszélgetései is becsesek és tanulságosak. Hátha még olyan kiváltságos szellemű tudósról van szó, mint Ráv Simon Szófer krakkói főrabbi fiáról, a pozsonyi R. Kive unokájáról, aki a 20. század fordulóján Pápán élt és 1903 telén ott is hunyt el.

Foglalkozására nézve bőrkereskedő, de csak úgy mellékesen, mert élethivatása a zsidó teológiai tudomány kultusza volt. A „ש”-t majdnem kívülről idézte és nem volt a zsidó tudománynak egyetlen olyan ága sem, melyet tökéletesen ne kezelt volna.

Midőn R. Kive Pópe atyja meghalt, akkor egy krakkói küldöttség kereste fel, hogy felajánlják a megüresedett rabbiszéket, ő azonban egy szerény gesztussal visszautasította. „Ismerem kereskedői mentalitásoamat és nem merem az eszményi állást, nagyatyám örökét elfogadni.” Ez a szerénység és önzetlenség volt R. Kive fő jellemvonása. Pedig érdemes és megfelelő utóda lett volna atyjának, úgy tudásánál, mint jelleménél és különösen elragadó szónoki képességénél fogva a külsőleg is impozáns, hatalmas szép ember.

Rendszeresen adott háláchikus útmutatásokat, így például vejéhez, Fellner Joélhez – később sátoraljaúj helyi rabbihoz, aki egy időben Szombathelyen lakott – hetenként pontosan megérkeztek háláchikus válaszai. A sűrű, gyöngybetűkkel teleírt levelezőlapokat a szombathelyi בני תורה-k kézzől-kézre adták, hogy elragadtatással olvassák mély tartalmán kívül, a ritka szép héber stílusát.

Mint kereskedő gyakran megfordult Bécsben, ahol mindig egy szegény asszonynál étkezett, hogy ezzel is támogassa őt. Ez az asszony viszont kevés vendégének olyan magas árat szabott, hogy azt egyszer

már R. Kive is megsokallt, s ezért szelíden kérdőre vonta ételadóját, aki erre kopott ruhájára mutatott és így válaszolt: „Nem látja Schreiber úr, milyen jó sorban vagyok?” Mire ő így felelt: „Kedves lelkem, ha valaki mindennap ily drága helyen étkezik, mint maga, nem csoda, ha így néz ki.”

Egyszer Bécsből hazajövet a következő dolgot mesélte el R. Koreinek: „Mit szól kedves barátom, én még sohasem láttam a királyt. Majdnem minden benedikcióna volt már alkalmam az életben, csak az uralkodóra való bróchót nem mondhattam még. Elmentem tehát a Burg udvarára és vártam, mikor robog ki a király kocsija, hogy az előírás szerinti áldást mondhassam. Vártam, vártam, mire végül hosszas várakozás után harsány »Gewehr

heraus« kiáltással az őrség feszes tisztelgő állásba állt és elrobogott mellettem egy fedett kocsi, amelyben azonban én csak egy magas uniformisba öltözött úr oldalszakállát láttam. Fél napi várakozás után, végül a bennem ébredő kétely miatt nem mondhattam el az áldást.”

R. Korein azt is megörökítette, hogy R. Kive sokáig hosszú lengő szakállt viselt, ám egy ízben rövidre vágta azt. Mindenki csodálkozására elmondta, hogy olvasta, hogy ha valakinek 3 ökölnél hosszabb szakálla van, az balga. Vett hát egy ollót, de ahelyett, hogy felülről mérte volna az előírt szakállmagyságot, alulról mérve vágta le. Az eredményen ő is megdöbbsent, mire előkereste a széfert, s a következő oldaljegyzetet írta: „Igaza van a szerzőnek, mert míg nekem is 3 ökölnél hosszabb volt a szakállam, oly balga voltam, hogy azt rosszul vágtam le és ezáltal teljesen csúffá tettem magamat.”

Korein Dezső 1933-as írása alapján.

LEGYEN A TÁMOGATÓNK!

Kolel • Kazinczy Sász Chevra • Kazinczy Zsinagóga • Deseffy Zsinagóga • Alma utcai Zsinagóga • Női Klub • Kazinczy Klub • Kidus • Mikve • Talmud Tóra gyerekeknek • Adomány a rászorulóknak • Chevra Kadisa

www.tamogatas.maoih.hu

Hanna Garden étterem

Nyitvatartás:

Vasárnap-Csütörtök: 12:00-22:00
Péntek: 12:00-16:00

Asztalfoglalás: (06 1) 342 1072

web: hannagarden.hu

e-mail: hannagarden@maoih.hu

Kínálatunkban a hagyományos magyar és zsidó konyha nélkülözhetetlen fogásai szerepelnek.

Ráv Lőwy Mesulám Feisch jorcájtja

A polgári naptár szerint idén június 27-ére esik Reb Lőwy Mesulám Feisch (1821–1873) nyírtassi rabbi évfordulója, sziván 28. Jámbor zsidók gyermekeként látta meg a napvilágot, s a chéder után az ország vezető jesiváiba került, így Kisvárdán Ráv Weinberger Ávrahám Jicchák rabbitól, Nagykárolyban pedig Ráv Perls Májér rabbitól tanulhatott. A jesiva évek után a haszidizmus felé fordult, miután Reb Szafrin Jicchák Eizik Jehuda komárnói rebével volt sorsdöntő találkozása. Tóra-tudását sokáig nem akarta keresetté formálni, de végül először Tégláson lett *melamed*, majd a kis nyírtassi *kíle* hívta meg rabbijának, ahol saját jesivát szervezett, s az addig jelentéktelen falu nevét beemelte a zsidó történelem térképére. Híres volt a *kevónéjáról*, – aki az idősebb nemzedékből hallotta őt, azt mind azt mondta, hogy úgy imádkozott, mint maga a *החיה מלובלין*. Egy járványban halt meg, melyben a közössége az egész zsidó népért hozott áldozatot látta, hogy a tassi rebe önmagát áldozta fel mások életének megóvása érdekében. Emlékéből fakadjon áldás!

Imaidők az orthodox imaházakban (2022.07.01.–07.07.)

	Szombatfogadás	Szombaton (reggeli, délutáni és esti ima)	Hétköznaponként (reggeli, délutáni és esti ima)
Kazinczy nagyszinagóga	20:40	09:00; 20:25; 21:46	08:00 és 09:00 (vasárnap) 07:00 és 08:00 (hétfőtől péntekig) 13:30 (vasárnap-péntek) 20:30 (vasárnap-csütörtök)* 21:00 és 21:45 (vasárnap-csütörtök)
Dessewffy zsinagóga	19:00	9:30; 20:15	08:30; 20:30; 21:00
Alma utcai imaház	-	09:00	-
Teleki téri stiebel	-	09:00	-
Visegrádi Sul	-	09:00	-

ÚJ TANULÁSI PROGRAMOK

Örömmel tájékoztatjuk Olvasóinkat, hogy a jövő héttől kezdve, vasárnaptól és csütörtökig, az esti imák előtt, 18:30–20:15 között R. Paskesz Zevvel és R. Dan Daniellel közös tanulások is lesznek, melynek részleteit lentebb közöljük!

Imádkozzunk Rachmasztrivkai Rebéért שליט"א

A The Yeshiva World-től vettük a hírt, hogy az elmúlt péntek éjjel kórházba kellett szállítani a 91 éves Rachmasztrivkai Rebét, háRáv háGáon Cháj Jicchák Twerszky rabbit, miután a Rebének nehézlégzése volt. Tüdőgyulladászt diagnosztizáltak nála, s jelenleg is lélegeztető gépen tartják. A Rebe a korábbi rachamsztrivkai rebe, Ráv Jochánán Twerszky זצ"ל fia és a korábbi szkverer rebe, Ráv Jákov Joszef Twerszky זצ"ל veje. Az egész világon elismert cádik a Brooklyni Boro Parkban székel, s ott vezet egy nagy tanházat; közössége kéri, hogy imádkozzunk a Rebe mielőbbi teljes felépüléséért, – a neve: הגה"צ רבי חי יצחק בן אסתר רבקה.

Nap	Időpont	Téma	Előadó
Vasárnap	18:30–19:15	Mindennapi cháláchá családőknek	R. Paskesz Zev
	19:30–20:15	Hetiszakas: ami a múlt hétről kimaradt	
Hétfő	18:30–19:15	Jiddiskájt fiataloknak és idősebbeknek	R. Dan Daniel
	19:30–20:15	Hetiszakas RáSI-val	R. Paskesz Zev
Kedd	18:30–19:15	Gemará Bráchet	R. Paskesz Zev
	19:30–20:15	Muszár	
Szerda	18:30–19:15	Jiddiskájt fiataloknak és idősebbeknek	R. Dan Daniel
	19:30–20:15	Háláchá Smá és ífilá	R. Paskesz Zev
Csütörtök	18:30–19:15	Hetiszakas chászidut	R. Paskesz Zev
	19:30–20:15	Muszár	

Kol Jákov 2022 – 44. szám Ingyenes lapszám. Heti, képes, információs magazin.

MAOIH 1074 Budapest Dob utca 35. | e-mail: info@maoih.hu | web: www.maoih.hu | Felelős kiadó: Deutsch Róbert | Főszerkesztő: Cseh Viktor
A lapban megjelent hirdetések tartalmáért a kiadó nem vállal felelősséget. Az elhelyezett fizetett hirdetések nem tükrözik a szerkesztőség vagy a kiadó véleményét.
A hirdetések közöttételekor teljes mértékben figyelembe vesszük a gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény rendelkezéseit, valamint az önszabályozó reklámpiacon kialakult gyakorlatot. A kiadvány törzsi és egyéb szent szövegeket, illetve azok magyarázatait tartalmazza, ezért kérjük ne dobják el.